

Pressiteade

Luxembourg, 23. jaanuar 2023

Audiitorid kontrollivad õigusriigi kaitsemeetmete toimivust enne ELi vahendite väljamaksmist

Euroopa Kontrollikoda hakkab hindama, kas Euroopa Komisjon on tõhusalt kaitsnud ELi finantshuve õigusriigi põhimõtte rikkumise eest liikmesriikides. Audiitorid uurivad meetmeid, mida ELi täitevvõim on võtnud tagamaks, et riigid saavad ELi vahendeid ainult siis, kui nad järgivad õigusriigi põhimõtet. Auditis keskendutakse ELi ühtekuuluvuspoliitikale ja COVID-19 taasterahastule.

„Õigusriigi põhimõtte rikkumine, nagu korruptsiooni ebapiisav uurimine või kohtusüsteemi vähene sõltumatus, võib avaldada ELis suurt negatiivset finantsmõju ja viia ELi raha väärkasutamiseni liikmesriikides,“ ütles kontrollikoja liige Annemie Turtelboom, kes hakkab auditi läbiviimist juhtima. „Auditi eesmärk on kindlaks teha, kas komisjon on tõhusalt kasutanud enda käsutuses olevaid vahendeid ELi eelarve kaitsmiseks õigusriigi põhimõtte rikkumise eest, eelkõige ühtekuuluvus- ja taastevahendite puhul.“

Õigusriik on üks ELi põhiväärtusi. See tähendab, et kõik ühiskonnaliikmed alluvad seadusele võrdselt, kohtud tegutsevad sõltumatult ja erapooletult ning võimud on üksteisest lahus. EL on välja töötanud nii õiguslikud, rahalised ja järelevalvevahendid kui ka muud mehhanismid õigusriigi toimimise tagamiseks ELi liikmesriikides. Need hõlmavad koostöö- ja kontrollimehhanismi, rikkumismenetlusi ja iga-aastaseid õigusriigi aruandeid. Lisaks lepiti ELis 2020. aastal kokku tingimuslikkuse nõuetes, et kaitsta ELi eelarve kui terviku usaldusväärset finantsjuhtimist. Nõuete kohaselt tuleb teatavatel tingimustel riikide juurdepääs ELi rahalistele vahenditele peatada, seda vähendada või piirata, kui õigusriigi põhimõtet on tõsiselt rikutud. Neid kaitsemeetmeid on seni kasutatud ainult Ungari puhul (detsembris 2022), kui peatati 55% vahenditest, mille riik pidi saama kolme ELi ühtekuuluvusprogrammi raames. Ühtekuuluvuspoliitika fondide ning taaste- ja vastupidavusrahastu finantseeskirjad, mis moodustavad lõviosa ELi taastepaketist, võimaldavad täiendavaid õigusriigi kaitsemeetmeid.

Auditis keskendutakse kolmele valdkonnale, mis puudutavad ELi finantshuvide kaitsmist õigusriigi põhimõtte rikkumise eest: ELi tingimuslikkuse määruse rakendamine komisjoni poolt, 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamisel kohaldatavad eeskirjad ning taaste- ja vastupidavusrahastu raames kohaldatavad eeskirjad.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja auditituvustuse põhisõnumid; auditituvustus on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Auditis uuritakse komisjoni tegevust valimi põhjal, mis koosneb kuuest riigist: Bulgaaria, Kreeka, Itaalia, Ungari, Poola ja Rumeenia.

Selgitav taustteave

Euroopa Komisjon vastutab võimalike õigusriigi põhimõtte rikkumiste tuvastamise ja käsitlemise eest liikmesriikides. Euroopa Liidu Nõukogu, mis ühendab liikmesriikide valitsusi, peab heaks kiitma komisjoni poolt tingimuslikkuse määrumise alusel välja pakutud kaitsemeetmed ning spetsiifilised vahe-eesmärgid ja sihid, mis käsitlevad selles valdkonnas esinevaid puudusi taaste- ja vastupidavusrahastu raames. Komisjon võib ka blokeerida Ühtekuuluvusfondi kulutuste hüvitamise, kui neid põhimõtteid ei järgita. Lisaks saab Euroopa Parlament käsitleda õigusriigiga seotud küsimusi iga-aastasest menetluses, mis käsitleb heakskiidu andmist komisjoni tegevusele ELi eelarve haldamisel.

ELi pikaajalisest eelarvest eraldatakse 2021.–2027. aastal 1211 miljardit eurot, millest 361 miljardit eurot eraldatakse ühtekuuluvuspoliitika vahenditest. Lisaks tehakse taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamispaketiga ELi riikidele aastatel 2021–2026 kättesaadavaks 807 miljardit eurot, millest 724 miljardit eurot eraldatakse taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu.

Auditituvustus 01/2023: „Õigusriik ja komisjoni meetmed ELi finantshuvide kaitsmiseks ühtekuuluvuspoliitika ning taaste- ja vastupidavusrahastu raames“ on inglise keeles kättesaadav kontrollikoja [veebisaidil](#). Auditituvustused põhinevad enne auditi algust tehtud ettevalmistaval tööel. Neid ei tuleks käsitleda auditi tähelepanekute, järelduste või soovitusena. Auditiaruanne peaks valmima umbes aasta pärast.

Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 551 502